

Yedinci Konuşma
İlahi Liturji'nin Yorumlanması

**MÜMİNİN İLAHİ LİTURJİ'YE KATILMASI İÇİN HAZIRLIKLIL
OLMASI GEREKLİDİR.**

(14.11.2021)

İlahi Efharistiya hakkında şimdiye kadarki konuşmalarımızda Rab'bin tutuklanmasından kısa bir süre önce Son Akşam Yemeği'nde öğrencilerine bu Muhteşem Sakrament'i emanet ettiği zaman yaptıklarını ve söylediklerini birkaç basit kelimeyle yorumlamaya çalıştık. Biz sadece Kutsal İnciller ve Elçi Pavlus tarafından alıntılanan Rab'bin ilgili sözlerinde kaldık.

Umarım, tüm dinleyicilerimiz Rab'bin öğrencilerine olan aşırı sevgisinden dolayı İlahi Sakrament'i tesis ettiğini anlamıştır, öyle ki Rab'bimiz her zaman öğrencileriyle iletişim halinde bulunmasının ötesinde onlarla tek vücut olarak ve aynı kanla birleşebilsin. Böylece mümin Mesih ile Kutsal Beden'i ve Kutsal Kan'ı sayesinde bütünleşir.

Kilise'nin başka hiçbir Kutsal Ayin'i İsa Mesih'in günahların bağışlanması ve tüm insanların kurtuluşu için Kendini bir kurban olarak sunduğu ve özünde her müminle birleştiği İlahi Sakrament ile kıyaslanamaz. Bunun için her Ortodoks mümin Tanrı'ya ve yakınlarına iman, saygı ve içten sevgiyle İlahi Liturji'ye katılması kesinlikle gereklidir.

Fakat cemaatin Kutsal Ayinler'e bilinçli olarak katılması için İlahi Liturji'nin sözlerini ve icra edilenlerin derin manevi içeriğini anlaması gerekiyor. Bu kesinlikle gereklidir, çünkü Kutsal Mabet'e (kiliseye) ibadet etmek için giren en sıradan bir Hristiyan bile sadece bir yerde oturan ve Kutsal Ayin'i izleyen bir seyirci değildir, fakat aynı zamanda icra edilen her işleve aktif bir rol ile katılıyor demektir. İlahi Liturji'nin kendine has bir özelliğe sahip olduğunu söyleyebiliriz. Tüm müminlerin katılımıyla ve Tanrı'nın cemaatinin manevi yararına icra ediliyor. Yunan kökenli ve birleşik bir kelime olan Liturgia (Liturgia -Litos- halk + ergon- iş -işlev) bu anlamı taşıyor.

Bu nedenle Rahipler, Diyakozlar, İlahiciler, Okuyucular, Sunakta hizmet eden Çocuklar ve Zangoçların dışında, her mümin, İlahi Liturji'deki rolünü; Kilise'ye nasıl gireceğini, Kutsal İkonaların önünde nasıl eğilip hürmet göstereceğini, nasıl mum yakacağını, İlahi Litürji'nin hangi noktasında ayağa kalkacağını, Ruhani'nin önünde ne zaman eğileceğini, ne zaman Haç çıkaracağını bilmelidir. Yanısıra müminlerin ilahiciler tarafından terennüm edilen "Ya Rab

merhamet eyle", "Ya Rab ihsan eyle", "Kutsal Tanrı, Kutsal Kudretli, Kutsal Ölümsüz bize merhamet eyle!" gibi basit ve bilinen dualara kısık sesle nasıl refakat edeceklerini, hep birlikte İman İkrarı'nı ve Rab'bin Duası'nı nasıl okuyacaklarını tanımaları gereklidir. Tüm bunlar, aktif olarak dua eden bir cemaati gösterir ve mümine zihni ve yüreğiyle icra edilenlere katılımına yardımcı olur. Dolayısıyla İlahi Liturji ile ilgisi olmayan konularla yönelmesi aklına gelmez.

Dindar imanlılar, Kutsal Sunu Ekmeklerini (Prosfora) hazırlamaktan ve Kilise'ye sunmaktan eşsiz bir berekete sahip olurlar, öyle ki sunu ekmeklerinden "KUZU" (parçası) çıkarılsın ve İlahi Liturji esnasında Mesih'in Kutsal Bedeni'ne dönüşsün. Ortodoks Geleneğine göre imanlılar, dönüşümlü olarak İlahi Liturji ve Kilise'nin diğer ihtiyaçları için gerekli olanları sunarlar. Ayrıca Tanrı Evi'nin temizliğiyle de ilgilenirler. Ruhaninin Kilise'nin ortak ibadetinin gerekli olan ihtiyaçlarını karşılayanlar ve Kilise'nin temizliği ve bakımına emek verenler için terennüm ettiği özel Dilek Duaları dikkat çekicidir.

-Ruhani, Proskomidi Dilek Duasında **"Sana Senin Olan Armağanları (Ekmek ve Şarabı) sana sunanları hatırla!"** diye dua ediyor.

-**"Ayrıca Kutsal ve tamamen aziz olan bu mâbette semere verenler, hayır amelleri işleyenler, hizmet ifa edenler, ilahi okuyanlar ve senin ulu ve gani merhametine sığınan burada bulunan halk için yalvarırız."** (Büyük Ekteni).

-**"Evinin güzelliğini sevenleri kutsa. Karşılığında onları İlahi Gücünle yücelt ve sana ümit bağlayan bizi terketme.** (Mesih'in ikonasının önünde okunan son dilek duası).Yanı ruhani Tanrı'ya "Tanrı'nın Evi'ni seven ve O'nun temizliği ve bakımı ile ilgilenen herkesi İlahi Gücünle Kutsa ve Yücelt!" diyor. Tanrı'nın Kutsal Evinin iyi durumuna ve sorunsuz çalışmasına ilgi gösterenlere Tanrı tarafından büyük nimetler ihsan edilir.

Asırlardan beri Hristiyan Ortodoks Geleneklerini sürdüren dindar Ortodoks aileler Cumartesinden ertesi gün Kilise'ye gitmek ve Tanrı'nın huzuruna çıkmak için beden ve ruhen uygun şekilde hazırlanıyorlardı. Pazar Günü sahip oldukları en iyi kıyafetleri ve ayakkabıları giyiyorlardı. Cumartesi akşamının yemeği basit oruç yemeğiydi. Akşam duasından sonra herkes birbirinden özür dilerdi.

Ebeveynler gerekli bilgilere sahip oldukları takdirde, çocuklarını ertesi gün kilisede okunacak İncil Pasajı hakkında hazırlıyorlardı ve o Pazar Gününe denk düşen bir Yortu olduğu zaman onlara bilgi veriyorlardı. Böylece çocuklar ertesi gün Kilise'de ne göreceklerini ve ne duyacaklarını biliyorlardı ve ayine daha fazla ilgiyle

katılıyorlardı.

Bugün, internetin sağladığı imkanlarla Pazar günü Kilise Ayini için Cumartesi gününden yapacağımız manevi hazırlığımızda hepimize yardımcı olacak uygun bilgileri edinmek çok kolaydır.